

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2024 / 23

TÜSİAD

10 Haziran 2024

BU SAYIDA:

AVRUPA SEÇİMLERİ
AB – ORTA ASYA
ENERJİ
TEKNOLOJİ
HİDROJEN

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

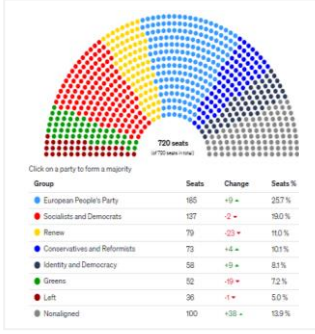
www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

Avrupa Seçimleri

- Avrupa Parlamentosu (AP) seçimleri 6-9 Haziran tarihlerinde 27 AB ülkesinde gerçekleştirildi. Yaklaşık 360 milyon AB vatandaşının katılma hakkı olan

ancak, 185 milyon seçmenin oy kullandığı (katılım oranı %51) seçimlerde Avrupa Parlamentosu'ndaki 720 sandalye için 8 siyasi grup yarıştı.

Henüz resmîyet kazanmayan sonuçlara

göre AP'de sandalye dağılımı şu şekilde görülüyor:

Siyasi Grup	2024-2029	2019-2024
Merkez Sağ (EPP)	186	182
Merkez Sol (S&D)	135	154
Liberaller (Renew)	79	108
Muhafazakarlar	73	62
Sol	36	41
Yeşiller	53	74
Kimlik ve Demokrasi (ID)	58	73
Bağlantısızlar (NI)	100	57

Aşırı ulusalcı ve sağ partilerin sandalye sayısında artış olduğu görülmekle birlikte Merkez Sağ'ın önceki yasama dönemindeki ilk sıradaki yerini 10 vekil katarak güçlendirdiği ve dört vekil kaybeden Merkez Sol ile birlikte Avrupa Parlamentosu'nun temel ağırlığını oluşturmaya devam ettiği görülüyor. Öte yandan, aşırı sağ partilerin Avrupa Parlamentosu çatısı altında tek bir grupta birleşmeleri halinde Merkez Sağ (EPP) Grubundan sonra ikinci büyük parti olma olasılıkları bulunuyor. Ancak, AB'nin çıkarları, küresel rekabetçiliği, iç ve dış politika alanlarındaki görüş farklılıkları tek bir siyasi grup

altında birleşmelerinin önündeki olası engeller arasında değerlendiriliyor.

Mevcut veriler ışığında Yeşiller Grubunun 2019-2024 yasama döneminde 74 olan sandalye sayısının 53'e, Liberallerin önceki dönemde 108 olan sandalye sayısının ise 79'a indiği görülüyor.

Seçim sonuçlarının bazı AB ülkelerinde ulusal siyasete önemli etkileri olduğu görülüyor. Bunlar arasında;

- **Fransa'daki** seçimlerde aşırı sağ Ulusal Ralli (RN) partisinin ilk belirlemelere göre oyların %31,5'ini alması üzerine Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un Meclisi feshederek ülkeyi erken seçimlere götüreceğini;
- **Belçika** Başbakanı Alexander De Croo'nun mensubu olduğu merkez sağ eğilimli Flanan Liberaller ve Demokratlar'ın (Open VLD) oy sayısının AP seçimlerinde büyük oranda düşmesi sebebiyle istifa edeceğini açıklaması yer alıyor.

Fransa'daki erken seçimlerin ilk turunun 30 Haziran'da, ikinci turun ise 7 Temmuz'da yapılması bekleniyor. Olağan koşullarda Fransa'da seçimlerin 2027 yılında yapılması gerekiyordu.

AB ülkelerindeki siyasi partiler Avrupa Parlamentosu'ndaki sekiz siyasi gruptan hangisi ile bağlantılı olduklarını belirleyerek Parlamento'daki yasama faaliyetlerine katılıyorlar. Bir başka söyleyişle, ait oldukları üye ülkelerdeki seçmenlerin iradesini, AP içindeki siyasi grupların çizgisine uygun şekilde temsil ediyorlar. AP'deki farklı siyasi gruplarda en fazla koltuğa sahip ilk yedi ülke Almanya (96), Fransa (81), İtalya (76), İspanya (61), Polonya (53), Romanya (33) ve Hollanda (31) olarak sıralanıyor.

2019-2024 yasama döneminde Avrupa Parlamentosu'nda 705 milletvekili bulunuyordu.

AP seçimleri diğer AB kurumlarını yöneten liderlerin belirlenmesi süreci açısından belirleyici nitelik

taşıyor. AB Komisyonu, AB Konseyi, Avrupa Parlamentosu Başkanları ve AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilciliği görevlerinin Avrupa seçimlerinde en fazla oyu alan üç parti (Merkez Sağ-EPP, Merkez Sol-Sosyalistler ve Liberaller) arasında dağıtılması gerekiyor. Önümüzdeki süreçte ilk olarak AB Komisyonu Başkanı'nın belirlenmesi gerekiyor. 17 Haziran'da düzenlenecek AB Liderleri gayriresmi toplantısında AB27 liderlerinin AB Komisyonu, AB Konseyi, Avrupa Parlamentosu Başkanları ve AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilciliği görevlerinin dağılımını bir bütün olarak ele alması bekleniyor. Bu toplantıda karar alınamaması halinde müzakerelerin ilerleyen günlerde devam etmesi gerekiyor.

27-28 Haziran'da düzenlenecek AB Liderleri Zirvesi'nde AB liderlerinin AB Komisyonu Başkanlığı görevi için AP'ye önerilecek adayı (AB Antlaşması'nın 17(7) Maddesi uyarınca) nitelikli çoğunluk oylamasıyla belirlemesi halinde bu kişinin 16-19 Temmuz'da AP Genel Kurul oyuna sunulması olasılığı bulunuyor. Aday üzerindeki uzlaşının Temmuz ayındaki AP Genel Kurulu'na kadar sağlanamaması durumunda ise 16-19 Eylül'de yapılacak AP Genel Kurulu'nda oya sunulmak üzere aday üzerindeki müzakerelerin yaz dönemi boyunca sürmesi bekleniyor. (AP'deki oylamada AB Komisyonu Başkanı adayının salt çoğunluğu-361 oy elde etmesi gerekli.)

AP seçim sonuçlarına göre AB Komisyonu Başkanlığı yarışında halihazırda bu görevi yürütmekte olan Ursula von der Leyen ön sırada yer alıyor. Merkez Sağ Partinin (EPP) adayı olan Ursula von der Leyen'in AB Komisyonu Başkanı olarak seçilmeyi güvence altına almak için öncelikle 27 AB ülkesinin liderlerinin desteğini alması gerekiyor.

Bu çerçevede Ursula von der Leyen'in AP'deki Merkez Sağ ve Merkez Sol gruplarının yanı sıra diğer siyasi grupların desteğine ihtiyacı bulunuyor. Mevcut seçim sonuçları von der Leyen'in aşırı uç partilerle müzakere etmesine gerek kalmadan diğer partilerle (Liberaller, Yeşiller, belirli ölçüde Muhafazakarlar) uzlaşma içine girmeye çalışma olasılığını güçlendiriyor.

Ancak, uzlaşma sağlanmasına karşın AP'deki Genel Kurul oylamasında bazı oy kayıplarının ortaya çıkması ihtimali bulunduğu değerlendiriliyor.

AB Komisyonu Başkanı'nın belirlenmesi sonrasında AB Komisyonu Üyelerinin belirlenmesi gerekecek. Ursula von der Leyen eğer Başkan seçilirse, 2024-2029 döneminde görev yapacak AB Komisyonu Üyelerinin toplumsal cinsiyet eşitliğini en iyi şekilde yansıtmayı sağlamak hedefiyle AB ülkelerinden bir kadın ve bir erkek aday sunmalarını isteyeceğini açıklamıştı. AB Komisyonu Başkanı'nın beraber çalışacağı AB Komisyonu üyelerinin belirlenmesinin ardından bu adayların ve AB Komisyonu Başkanı'nın AP'de milletvekillerinin karşısına çıkarak önümüzdeki 5 yıl için hedeflerini açıklamaları ve soruları yanıtladirmaları gerekiyor. Bu aşamanın devamında AB Komisyonu'nun 1 Kasım'da göreve başlayabilmesi için AP güvenoyunu alması gerekiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Orta Asya

- AB ile Orta Asya ülkeleri (Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan) arasındaki Üst Düzey Siyasi ve Güvenlik Diyalogu toplantısı Brüksel'de düzenlendi. Bu yıl on birincisi düzenlenen toplantıda bölgesel gelişmeler, terörle mücadele, sınır güvenliği, enerji ve iklim konu başlıkları altında görüşmeler gerçekleştirildi. Görüşmelerde AB ve Orta Asya ülkeleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla su yönetimi, iklim değişikliği ve enerji alanındaki ortak çalışmaların artırılması hedefi ele alındı. AB ile Orta Asya ülkeleri arasında bir sonraki Üst Düzey Siyasi ve Güvenlik Diyalogu toplantısının 2025 yılında gerçekleştirilmesi planlanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Enerji

- AB Komisyonu 2023 yılının son çeyreğinde AB doğalgaz ve elektrik piyasasının görünümünü değerlendiren raporları yayımladı. Raporlar her iki piyasada 2023 yılında önemli iyileşmeler gerçekleştiğini ortaya koyuyor. Ayrıca, tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve yenilenebilir

enerjinin toplam enerji tüketimi içindeki payının artması sonucunda enerji fiyatlarının 2022 yılına kıyasla düştüğü ve bu durumun piyasaların toparlanmasına önemli katkı sağladığı belirtiliyor.

AB doğalgaz piyasasına ilişkin AB Komisyonu raporunda, AB genelinde doğalgaz tüketiminin 2023 yılında 2022 yılına göre %7, 2021 yılına göre ise %20 oranında azaldığına işaret ediliyor. Buna ek olarak, 2021 yılında 150 milyar metreküp olan Rusya'dan ithal edilen doğalgaz miktarının 2023 yılında 43 milyar metreküpe gerilediği belirtiliyor.

Raporda yer verilen tespitlerden bazıları aşağıda sıralanıyor:

- **Doğalgaz talebindeki azalış ve LNG ithalatına** verilen önemin perakende doğalgaz fiyatlarının gerilemesinde önemli rolü bulunuyor.
- AB'nin toplam doğalgaz **ithalatı** 2022 yılına göre %13 azalarak 290 milyar metreküp (bcm) olarak gerçekleşti.
- AB'nin toplam doğalgaz ithalatında LNG'nin payı %41 düzeyinde.
- Gaz **depolarının doluluk oranının** 2022 yılına

göre %30 artarak rekor seviyeye ulaştığı görülüyor.

• AB içinde doğalgaz **üretimi** azalmaya devam ediyor. 2023 yılının son çeyreğinde AB doğal gaz üretiminin 8 milyar metreküp olarak gerçekleştiği, bu

miktarın bir önceki döneme kıyasla %5, 2022 yılına göre ise %20 az olduğu açıklanıyor.

- AB doğal gaz üretiminin %32'sini karşılayan Hollanda'yı (2,5 bcm) Romanya (2,4 bcm) ve Almanya (1 bcm) takip ediyor.
- Doğalgaz **toptan satış fiyatının** 2022 yılına göre %67, **perakende** doğalgaz satış fiyatının ise yine 2022 yılına göre %31 düştüğü görülüyor.

AB Komisyonu'nun yayımladığı **elektrik piyasası raporu** piyasa verilerinin genel olarak iyileştiğini açıklıyor. Raporda yenilenebilir enerjinin elektrik üretiminde giderek artan payına dikkat çekiliyor. Raporda yer verilen tespitlerden bazıları:

- AB'de elektrik fiyatı ortalaması 2022 yılına göre %57 azalarak 95€/MWh olarak gerçekleşti.
- AB'de 2021 yılında 2550 TWh olan toplam elektrik tüketimi 2022 yılında 2469 TWh, 2023 yılında ise 2391 TWh oldu.
- Yenilenebilir enerjinin yıllık enerji üretimindeki payı %44 seviyesine ulaşırken, fosil yakıtların payı %32 oranına geriledi.
- Yenilenebilir kaynaklar arasında güneş ve rüzgâr enerjisinden üretilen enerji miktarı %15 artarken, hidrolik enerjiden üretilen enerji miktarı %17 oranında arttı. [İnternet bağlantısı için](#)

Teknoloji

- Avrupa'nın ilk kriyojenik pompası Uluslararası Termo-nükleer Deneysel Reaktör (ITER) proje ekibine teslim edildi. Füzyon alanında araştırma ve mühendislik çalışmaları yürüterek güneşte yaşanana benzer bir füzyon etkileşiminden enerji üretmeyi amaçlayan ITER ekibinin teslim aldığı kriyojenik pompa, eski modellere göre daha yüksek füzyon etkileşim kapasitesi bulunduruyor. Kriyojenik pompalar, gaz ve buharları soğuk bir yüzeyde yoğunlaştırıyor. Fusion for Energy (F4E), Research Instruments (RI) ve ITER öncülüğündeki konsorsiyum tarafından üretilen pompa, gazları -269 derece sıcaklıkta yoğunlaştırarak yapay bir vakum ortamı üretebiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Hidrojen

- AB Komisyonu Avrupa hidrojen piyasasının gelişimini desteklemek amacıyla pilot uygulama hayata geçirildiğini duyurdu. AB Komisyonu bu yeni uygulama ile hidrojen enerjisi üreticilerini ve tedarikçileri piyasa koşulları hakkında bilgilendirerek hidrojen projelerine yapılacak yatırımı artırmayı hedefliyor. Uygulamaya konulacak sistem sayesinde düşük karbonlu ve yenilenebilir hidrojenle ilgili arz ve talep araştırması yapılarak, elde edilecek bilgilerin Avrupa'daki üretici ve tedarikçilerle paylaşılmasının hedeflendiği belirtiliyor. Bu kapsamda ayrıca, hidrojen alım ve satım fiyatlarını içeren verilerin kullanıcılara iletileceği açıklanıyor. AB Komisyonu tüm bu işlemleri tek bir bilişim platformunda toplamak amacıyla çalışmaların başlatıldığını ve 2025 yılının ortasında sistemin işletilmeye başlatılacağını belirtiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 13-15 Haziran, G7 Zirvesi, İtalya, Apulia
- 17 Haziran, Çevre Konseyi
- 17 Haziran, AB Liderleri Gayriresmi Toplantısı
- 21 Haziran, Ekonomi ve Mali İşler Konseyi
- 27-28 Haziran, AB Liderleri Zirvesi

Konferanslar

- 11-13 Haziran, "European Sustainable Energy Week", European Commission
https://sustainable-energy-week.ec.europa.eu/index_en
- 13 Haziran, "China's Innovation and Industrial Policy: Achievements, challenges and consequences for Europe", www.bruegel.org
- 25 Haziran, "Digitalisation for the green transition: Empowering community action", www.epc.eu
- 2 Temmuz, "Hungary's priorities for the Presidency of the Council of the European Union", www.epc.eu